

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Bispedømmerådene
Biskopene

Deres ref.

Vår ref.
11/3079-

Dato
14.02.2013

Statsbudsjettet 2013 - Den norske kirke - tildeling av bevilgning

1. INNLEDNING

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet meddeler i dette brevet de endelige budsjetttrammene og departementets styringskrav til bispedømmerådene for 2013.

Tildelingsbrevet er basert på Stortingets vedtak om statsbudsjettet for 2013, jf. Innst. 12 S (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013).

Mål:

Hovedmålet for bevilgningene til Den norske kirke er å legge forholdene til rette for at Den norske kirke skal kunne opprettholdes og føres videre som folkekirke. Folkekirken kjennetegnes ved at den er nærværende i alle landets lokalsamfunn, at den samler bred deltakelse og oppslutning, og at den er relevant for kirkens medlemmer gjennom livet.

Målet for bevilgningene til prestedtjenesten er at alle menigheter i Den norske kirke skal være betjent av prest, slik at kirkens medlemmer har tilgang på kirkens tjenester i menigheten der de bor.

Tildelingsbrevet inneholder omtale av:

- Mål og prioriteringer
- Budsjettildeling
- Administrative forhold og fullmakter

Postadresse
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Kirkeavdelingen
Telefaks
22 24 95 53

Saksbehandler
Hans-Kristian Rognstad
22 24 78 51
hkr@fad.dep.no

- Krav til rapportering

Med brevet følger disse vedleggene:

- Vedlegg 1 Tildeling av bevilgning - kap. 1590/4590
- Vedlegg 2 Tildeling av bevilgning - kap. 1591/4591
- Vedlegg 3 Årsverkoversikt kap. 1590
- Vedlegg 4A Mål, resultatmål og indikatorer, kap. 1590
- Vedlegg 4B Mål, resultatmål og indikatorer, kap. 1591
- Vedlegg 5 Økonomiske og administrative fullmakter

2. MÅL OG PRIORITERINGER

Bispedømmerådene formål og funksjon er regulert i kirkeloven § 23. For øvrig framgår oppgaver og ansvarsområde av virksomhets- og økonomiinstruksen til bispedømmerådene, fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 31. januar 2013. Vi viser til at enkelte administrative styringskrav, som tidligere har vært omtalt i de årlige tildelingsbrevene, nå i stedet er tatt inn i instruksverket. Styringsdialogen mellom departementet og bispedømmerådene skal bygge på de prinsipper som er nedfelt i tildelingsbrevet og i økonomiinstruksen.

Hovedmålene for kirkepolitikken er trukket opp i budsjettproposisjonen for 2013, jf. Prop. 1 S (2012–2013). Bruken av bevilgningene i 2013 må ses i sammenheng med framstillingen av utfordringer og strategier, slik disse er presentert i proposisjonen.

Det følger av Den norske kirkes egenart som trossamfunn, at kirkelige styringsorganer på selvstendig grunnlag må fastsette mål og strategier for den kirkelige virksomheten. Statens ansvar er i første rekke knyttet til de rettslige, organisatoriske og økonomiske rammebetingelsene for kirken. Tilsvarende vil det være kirkens organer som må utarbeide overordnede mål for kirkens virksomhet, og egnede metoder for vurdering av resultater og utviklingstrekk. Omtalen nedenfor må forstås i lys av dette.

Resultatmål og tilhørende indikatorer for bevilgningene til bispedømmerådene, biskopene og prestedtjenesten er gitt i vedlegg 4a og 4b. I det følgende gis også en omtale av hvilke styringskrav som departementet særlig vil vektlegge i styringsdialogen med bispedømmerådene.

2.1 En landsdekkende folkekirke

Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og felleskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbare menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Bevilgningene til bispedømmerådene skal legge til rette for at Den norske kirke opprettholdes og føres videre som folkekirke, dvs. at kirken er til stede og nærværende i alle lokalsamfunn og at den er relevant for kirkens medlemmer. En levende folkekirke kjennetegnes ved at den samler bred deltakelse og at medlemmene gjør aktiv bruk av dens tjenester.

Bispedømmerådene har en hovedoppgave i å sikre tilfredsstillende prestedekning over hele landet, slik at menighetene og kirkemedlemmene har tilgang til kirkens tjenester. Det innebærer at kirkens gudstjenester skal kunne gjennomføres etter biskopens forordninger og at kirkelige handlinger kan finne sted etter behov. Kirkens tjenestetilbud må tilpasses lokale forhold ut fra målet om at alle menigheter skal være betjent av en eller flere prester. Bispedømmerådene og biskopene må kontinuerlig vurdere fordelingen av presteressursene i bispedømmet.

Folkekirkeperspektivet er også viktig for bispedømmerådenes forvaltning av tilskudd til kirkelige formål. Målsettingen med tilskuddene er å stimulere til innsats innen kirkelig undervisning og diakoni i menighetene, slik at dette kommer bredden av kirkemedlemmene til gode. Tilsvarende gjelder også for forvaltningen av tilskuddet til trosopplæringsreformen. Reformens mål er at kirken skal tilby en systematisk og sammenhengende trosopplæring til alle døpte fram til fylte 18 år i menigheten der de bor. I sammenheng med tilskuddsforvaltningen bør bispedømmerådene særlig vurdere tiltak som kan stimulere til økt samarbeid mellom menighetene i bispedømmet.

2.2 Kirkemøtets mål og strategier

Bispedømmerådene og biskopene har til oppgave å legge til rette for at Kirkemøtets mål og strategier kommer til anvendelse i menighetene. På grunnlag av Kirkemøtets visjonsdokument for Den norske kirke i perioden 2009–2014 og tilhørende planverk, har Kirkemøtet bestemt at følgende satsingsområder skal ha prioritet i kirken og menighetene:

- gudstjenesteliv
- barn og unge
- diakoni
- kirkemusikk og kultur
- samisk kirkeliv

Bevilgningene over statsbudsjettet er blant annet knyttet til Kirkerådets og bispedømmerådenes innsats og oppfølging på disse områdene. Departementet legger til grunn at Kirkerådet vil ha særlige oppgaver knyttet til oppfølgingen av Kirkemøtets vedtak og plandokumenter. Det følger av dette at Kirkerådet og bispedømmerådene sammen må utvikle metoder for å dokumentere resultater og vurdere måloppnåelse på disse innsatsområdene.

Departementet er kjent med at Kirkemøtets mål og planverk er av flerårig karakter og at de er innrettet mot hele bredden av den kirkelige virksomheten i menighetene. Kirkerådet har på denne bakgrunn angitt resultatmål med tilhørende indikatorer, som skal benyttes som grunnlag for planarbeid og årsrapportering på disse målområdene i 2013, jf. Kirkerådets brev 6. desember 2012. Resultatmål og –indikatorer er med bakgrunn i dette skjematisk framstilt i vedlegg 4a.

2.3 Organisering og ledelse av prestatjenesten

Bispedømmerådene, biskopene og prostene skal ivareta god ledelse av prestatjenesten, sørge for at prestene har gode arbeidsvilkår og at tjenesten er tilpasset lokale forhold og utfordringer.

Alderssammensetningen innen presteskapet tilsier at det i tiden framover vil være utfordringer med å rekruttere nok søkere til prestestillinger. Bispedømmerådene må derfor arbeide systematisk med rekrutteringstiltak. Det er i denne sammenheng både behov for å iverksette tiltak som kan bidra til at flere ordinerte teologer søker eller forblir i prestatjeneste og å arbeide for at flere unge søker presteutdanning.

Departementet har tatt initiativ til å evaluere prostereformen. Resultatene av evalueringen forventes å foreligge innen utgangen av februar 2013. Departementet viser tilsvarende til arbeidsmiljøstudien "Arbeid, helse og engasjement blant ansatte i Den norske kirke" som Arbeidsforskningsinstituttet nylig har gjennomført. Det forutsettes at bispedømmene følger opp disse undersøkelsene i arbeidet med å videreutvikle organiseringen og ledelsen av prestatjenesten.

Bispemøtet har pekt på følgende prioriterte oppgaver i ledelsen av prestatjenesten i 2013:

- nye prester skal få en god og omfattende innføring i prestatjenesten gjennom et egnet innføringsprogram
- prestene skal ha gode etter- og videreutdanningstilbud
- prestene skal få tilbud om arbeidsveiledning

Departementet har sammen med Bispemøtet utarbeidet resultatmål og indikatorer, som skal benyttes som utgangspunkt for bispedømmerådernes oppfølging av disse prioriterte målområdene i 2013, jf. vedlegg 4b.

2.4 Likestilling og inkludering

Statlige virksomheter har en aktivitets- og redegjøringsplikt for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Pliktene er nedfelt i likestillingsloven § 1a, diskrimineringsloven § 3 og tilgjengelighetsloven § 3. Aktivitets- og rapporteringsplikten gjelder både for bispedømmerådets administrasjon og for prestatjenesten.

Kvinneandelen i presteskapet er økende, og det har også vært en tilsvarende økning av kvinner i ledende stillinger (proster og biskoper). Det er fortsatt et mål at flere kvinner skal søke tjeneste som menighetsprester. Enkelte bispedømmer har betydelig lavere kvinneandel blant prestene enn andre. Det er derfor et mål å utjevne forskjellene mellom bispedømmene når det gjelder kjønnsfordelingen i presteskapet. Bispedømmene som har lav kvinneandel bør ha økt oppmerksomhet på tiltak for å rekruttere kvinner.

På bispedømmekontorene er den totale kjønnsbalansen jevn, men det er betydelig forskjell i kjønnsbalansen når man ser på stillingsnivå. Det er en klar overvekt av menn i

lederstillinger og i høyere saksbehandlerstillinger og tilsvarende høy andel av kvinner i de lavere lønnede saksbehandlerstillinger. Det er grunn til å ha særlig oppmerksomhet på tiltak som kan utjevne denne forskjellen.

Når det gjelder områdene etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne, er det ikke samme krav til rapportering fordi dette reiser spørsmål om bl.a. personvern. Det skal likevel foreligge en tilstandsrapportering på området og aktivitetsplikten gjelder også her. Etter IA-avtalen skal virksomhetene også sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne og stimulere til forlenget yrkesaktivitet etter 50 år.

Vi viser til veiledningsheftet "Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten", som grunnlag for bispedømmenes likestillingsrapportering. Departementet vil også for 2013 legge til rette for at bispedømmene kan bruke data fra etatsstatistikken som grunnlag for rapporteringen.

2.5 Organisasjonsutvikling og fornying

Arbeidet med organisasjonsutvikling og fornying i kirken er dels initiert ut fra aktuelle endringer i kirkeordningen, og dels begrunnet i behovet for å utvikle tjenlige organisasjonsformer for kirkens lokale forvaltning og virksomhet. Fordi kirken er organisert i mange små og selvstendige enheter (sokn), er det behov for at bispedømmerådene stimulerer tiltak som bidrar til å samordne virksomheten og utvikle fellestjenester på tvers av menighets- og kommunegrenser.

Det bør særlig legges vekt på tiltak som kan bidra til mer funksjonell organisering, kostnadseffektiv forvaltning og brukerorienterte tjenester. Til dette hører blant annet oppfølging av lokalt forsøks- og utviklingsarbeid, demokratiutvikling og kompetansehevende tiltak overfor kirkelige rådsmedlemmer og tilsatte. I dette fornyingsarbeidet inngår også bruk av ny teknologi for å utvikle helhetlige og felles IKT-løsninger for kirken. Også på disse områdene vil Kirkerådet ha et særlig ansvar for å utvikle felleskirkelige strategier og resultatmål, som kan komme til anvendelse i alle bispedømmer.

2.6 Andre forutsetninger og krav

På enkelte områder er det fastsatt gjennomgående krav til alle statlige virksomheter som hører inn under departementet. Når det gjelder krav knyttet til oppfølgingen av IA-avtalen og "Klart språk" vises det til virksomhets- og økonomiinstruksen for bispedømmerådene, fastsatt av departementet 31. januar 2013.

Vurdering av sikkerhetstilstanden i forvaltningen

Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) gjelder for alle forvaltningsorganer som er i besittelse av skjermingsverdig informasjon eller objekt. Virksomheten skal i forbindelse med årsrapporten, alternativt halvårsrapporten eller 2. tertialrapport, sende en rapport om sikkerhetstilstanden til departementet. Rapporten skal følge disposisjonen under:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/tema/samfunnssikkerhet-og-beredskap/sub/mal-sikkerhetstilstand.html?id=710299>

Lærlinger/lære plasser

I samfunnskontrakten for 2013 - 2015 mellom FAD og partene i arbeidslivet er det en målsetting å øke antallet lærlinger med 20 prosent innen utgangen av 2015.

Bispedømmerådene oppfordres til å vurdere mulighetene for å opprette en eller flere lære plasser i 2013.

Jobbstrategi for unge personer med nedsatt funksjonsevne

FAD ber om at det i tråd med regjeringens ”*Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne*” i perioden 2013-2014 tas inn personer med nedsatt funksjonsevne under 30 år på praksisplass i virksomheten. Virksomheter med mer enn 100 ansatte skal i perioden 2013 – 2014 ta inn minimum én person med nedsatt funksjonsevne under 30 år på en praksisplass per 100 ansatte. I rapporteringen skal det gis en beskrivelse av arbeidet med å etablere praksisplasser for denne gruppen, og oppnådde resultater.

Samisk språk

I St. meld. nr. 28 (2007–2008) Samepolitikken er det lagt vekt på ”hverdagspolitikken”, det vil si den praktiske integreringen av samiske hensyn i politikktutforming og tiltak på alle samfunnsområder og forvaltningsnivå. Brukerretting og den samiske brukerens møte med offentlig forvaltning er et sentralt element. Det er et mål å øke det offentliges tilbud på samisk, blant annet ved å styrke den samisk-språklige og kulturelle kompetansen innenfor offentlige virksomheter. Vi viser til dette og går ut fra at bispedømmerådene ivaretar de mål og forutsetninger som gjelder på området.

3. BUDSJETTILDELING

3.1 Budsjettedtak

Stortinget gjorde 13. desember 2012 vedtak om statsbudsjettet for 2013 for kapitler og poster under kat. 01.90 Den norske kirke, jf. Innst. 12 S (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013). I forhold til forslaget i Prop. 1 S (2012–2013) medførte vedtaket at tilskuddet til Sjømannskirken ble økt med kr 1 360 000. For øvrig var vedtaket i samsvar med departementets forslag til statsbudsjett.

3.2 Kommentarer til tildelingen

Tildeling av bevilgning til det enkelte bispedømme under kap. 1590 og 1591, postene 01 og 21, med tildeling av korresponderende inntektskrav under kap. 4590 og 4591, postene 02 og 03, framgår av vedlegg 1 og 2. Tilsvarende framgår fordelingen av tildelt bevilgning under kap. 1590, post 71 og post 75 av vedlegg 1.

3.3 Kap. 1590/ 4590 kirkelig administrasjon

3.3.1 Post 01 Driftsutgifter, jf. kap. 4590, post 02

Tildelingen under posten skal dekke driftsutgifter for bispedømmerådene og biskopene. Fordelingen framgår av vedlegg 1.

Med unntak av kr 30 000 til Agder og Telemark som ved en inkurie ikke ble innarbeidet i foreløpig tildelingsbrev, er det ikke gjort endringer i tildelingen under posten.

3.3.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. kap. 4590, post 03

Under denne posten føres utgifter til oppdragsvirksomhet eller tidsbegrensede prosjekter som dekkes av inntekter ført under kap. 4590, post 03, jf. vedlegg 1.

3.3.3 Post 71 Tilskudd til kirkelige formål

Tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk skal anvendes som tilskudd til de kirkelige fellesrådene til dekning av lønnsutgifter for kateketer og diakoner, og til kirkemusikalsk virksomhet ved landets domkirker. Tildelt bevilgning framgår av vedlegg 1. Antall tilskuddsberettigede stillinger som er lagt til grunn for fordelingen på det enkelte bispedømme, framgår av vedlegg 3. Under posten er det i tillegg innarbeidet 2,0 mill. kroner til Oslo og 3,0 mill. kroner til Nidaros. Målsettingen med disse midlene er å styrke den kirkelige og musikalske virksomheten ved Oslo domkirke og Nidarosdomen utover det som følger av kommunenes økonomiske ansvar.

3.3.4 Post 75 Trosopplæring

Det er under posten bevilget 213,9 mill. kroner i 2013. I tillegg kommer 20,3 mill. kroner som er budsjettert under post 01. Midler som bispedømmene skal utbetale til fellesrådene følger av vedlegg 1. Disse er fordelt bispedømmevis i samsvar med opplysninger vi har fått av Kirkerådet. I beløpene oppgitt for Oslo, Agder og Telemark og Nord-Hålogaland inngår også midlene (kr 614 000) som det ble gitt tilsagn om i foreløpig tildelingsbrev. Midler for dekning av utgifter til trosopplæring for døve (kr 2 850 000) er innarbeidet i tildelingen til Oslo under kap. 1591, post 01.

3.4 Kommentarer til kap. 1591/4591 Presteskapet

3.4.1 Post 01 Driftsutgifter, jf. kap. 4591, post 02

Tildelingen under posten skal dekke bispedømmerådernes utgifter til driften av prestejtenesten. Fordelingen framgår av vedlegg 2.

I tildelingen under posten er det videreført nærmere 2 mill. kroner til rekrutteringstiltak i bispedømmene. Midlene er fordelt med 300 000 kroner til de tre nordligste bispedømmene, hvor rekrutteringsutfordringene er størst. De øvrige midlene er fordelt med 200 000 kroner til Møre og Bjørgvin og 100 000 kroner til de øvrige bispedømmene. Også tildelingen til kirkelig betjening av døve er tilgodesett med 50 000 kroner til dette formålet. Departementet legger til grunn at bispedømmene anvender disse midlene til særskilte tiltak som kan styrke rekrutteringen til prestestillinger. Under dette hører også økte kostnader som følge av at det nå er fastsatt et innføringsprogram for nye prester. Bispemøtet utreder finansieringen av nasjonale tiltak under dette innføringsprogrammet. I kommende år vil slike nasjonale tiltak måtte finansieres innenfor den totale budsjettammen. Departementet vil komme tilbake til dette i tildelingen for 2014.

I en egen kolonne i vedlegg 2 framkommer fordelingen av såkalt særlige tillegg, jf. omtalen av disse i departementets foreløpige tildelingsbrev.

3.4.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. kap. 4591, post 03

Tildelingen gjelder sykehjemsprester som betales av Oslo kommune, jf. tildelt inntektskrav under kap. 4591, post 03. Tildelt beløp framgår av vedlegg 2.

3.4.3 Tildeling av bevilgning til kirkelig betjening av døve (Oslo)

Bevilgningen til kirkelig betjening av døve stilles som tidligere til disposisjon for Oslo bispedømmeråd, som vil ha ansvaret for bevilgningens disponering. I tildelingen er det nå innarbeidet 2 850 000 kroner for dekning av utgifter til trosopplæring for døve, jf. pkt. 3.3.5. Tildelt beløp framgår av vedlegg 2.

3.5 Kommentarer til kap. 1592 Krigsgravtjenesten

I tildelingen til Sør-Hålogaland er det tatt hensyn til at bispedømmerådet har lønnsansvar for en 50 pst. stilling ved Botn krigskirkegård, jf. departementets brev 6. april 2006. I tildelingen er det innarbeidet 160 000 kroner til denne stillingen, jf. vedlegg 2.

4. ADMINISTRATIVE FORHOLD OG FULLMAKTER

4.1 Økonomiforvaltning og økonomistyring

Økonomiforvaltningen skal følge økonomiregelverket for staten og departementets økonomiinstruks for bispedømmene. Departementet vil understreke at en velordnet økonomiforvaltning er en viktig forutsetning for at de faglige oppgavene kan utføres effektivt og hensiktsmessig.

4.2 Budsjettfullmakter

Sentrale bestemmelser om budsjettering, budsjett disponering og økonomiforvaltning i statlige virksomheter er samlet i Finansdepartementets *"Veileder i statlig budsjettarbeid"* som er tilgjengelig på Finansdepartementets hjemmesider. Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet er omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-110/2005 av 5. desember 2005.

Økonomiske og administrative fullmakter framgår av vedlegg 5.

4.3 Årsverk og stillinger

Bispedømmene kan selv opprette stillinger på bestemte vilkår. Nye stillinger kan opprettes under forutsetning av at bispedømmerådet har budsjettmessig dekning for lønns- og driftskostnader innenfor tildelte budsjetttrammer og innenfor en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil tillate i påfølgende år. For øvrig skal tilsettinger gjennomføres i henhold til de lover, bestemmelser og avtaler som gjelder for arbeidstakere i staten.

I vedlegg 3 er det under kap. 1590, post 01 angitt et årsverksomfang for hvert bispedømmekontor. Årsverkstallet vil ligge til grunn for departementets tildeling under posten i ulike sammenhenger, bl.a. i forbindelse med husleie- og lønnskompensasjon. Årsverkstallet er imidlertid ikke bindende med hensyn til det faktiske antall årsverk

som opprettes ved det enkelte kontor. Dette årsverkstallet må på vanlig måte vurderes med grunnlag i den budsjettmessige situasjonen til enhver tid.

Ved opprettelse av prestestilinger må bispedømmerådene på vanlig måte avklare spørsmål omkring tjenestebolig og kommunenes og fellesrådenes ansvar for øvrig, jf. kirkeloven §§ 14 og 15. Bispedømmerådet fastsetter lønn ved tilsetting av prester og andre stillinger på bispedømmekontoret. Ved utlysning av stilling som stiftsdirektør skal imidlertid lønnsalternativene som tilbys, godkjennes av departementet på forhånd.

4.4 Riksrevisjonens merknader for 2011

Departementet viser til Riksrevisjonens Dok. 1 (2012–2013) vedrørende risikostyring ved underliggende virksomheter. Riksrevisjonen har i sine merknader påpekt at det for bispedømmerådene er store variasjoner i tilnærmingen til hvordan risiko vurderes, om risikovurderinger er grunnlaget for iverksatte tiltak og om disse er integrert i virksomhetsstyringen.

Økonomireglementet i staten har siden 2003 stilt krav om at det skal etableres et system for å vurdere og følge opp risiko for manglende måloppnåelse. Manglende risikovurderinger kan medføre at vesentlige avvik knyttet til måloppnåelse ikke identifiseres, forebygges eller korrigeres. Departementet vil på denne bakgrunn understreke betydningen av at det gjennomføres risikoanalyser for å identifisere risikofaktorer og iverksetter tiltak for å redusere risiko. Bispedømmerådene skal påse at den interne kontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet og at den fungerer på en tilfredsstillende måte og kan dokumenteres. Temaet vil bli fulgt opp i styringsdialogen med bispedømmerådene i 2013.

For øvrig viser vi til Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev for 2011, som ble oversendt bispedømmerådene våren 2012. Departementet forventer at bispedømmerådene følger opp de tiltak som er skissert i svarbrevene til Riksrevisjonen.

5. ÅRSRAPPORT OG STYRINGSDIALOG

5.1 Bispedømmerådets årsrapport

I henhold til økonomiregelverket for staten skal alle virksomheter ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Bispedømmerådets årsrapport for 2013 skal sendes departementet på papir og elektronisk innen 1. mars 2014. En kopi av årsrapporten skal samtidig sendes elektronisk til Riksrevisjonen.

Årsrapporten skal inneholde en generell vurdering av virksomheten og av strategier og prioriteringer som er lagt til grunn for bispedømmerådets virksomhet i 2013. Elles bør årsrapporten tematiseres i henhold til de retningslinjer som er gitt under pkt. 2 og bl.a. inneholde:

- presentasjon av oppnådde resultater, med bruk av resultatindikatorene
- vurderinger av resultat og måloppnåelse
- omtale av tiltak som har vært gjennomført for å påvirke resultatet

- vurdering av eventuelle behov for å endre strategier og tiltak i lys av manglende resultat eller måloppnåelse
- omtale av gjennomførte risikovurderinger
- regnskapsmessig årsresultat

5.2 Regnskapsrapportering

Rapporteringen for årsregnskapet for 2013 vil som tidligere skje i januar året etter (2014). Retningslinjer for rapporteringen vil bli sendt ut før dette.

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport pr. 31. august 2013, der det i tillegg til forbruket pr. 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Vi vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av slik rapport.

5.3 Styringssamtaler

Departementet vil våren 2013 gjennomføre styringssamtaler med bispedømmene, slik som tidligere år. Kirkerådet vil delta på møtene. Opplegg for samtalene er meddelt i eget brev. Tid og sted for samtalene er fastsatt som følger:

Møre	5. mars	FAD
Tunsberg	12. mars	FAD
Nord-Hålogaland	13. mars	FAD
Bjergvin	19. mars	FAD
Stavanger	20. mars	Stavanger
Sør-Hålogaland	3. april	FAD
Borg	5. april	FAD
Oslo	18. april	FAD
Hamar	19. april	FAD
Nidaros	22. april	FAD
Agder og Telemark	23. april	Kristiansand

Departementet vil som før innkalle stiftsdirektørene til styringssamtale II på høsten. Møtet er fastsatt til 22. og 23. oktober 2013. Sted og program for dette møtet vil bli meddelt senere.

Med hilsen

Ingrid Vad Nilsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ellen Ur
kst. avdelingsdirektør

Vedlegg

Kopi : Kirkerådet

Riksrevisjonen seksjon 1.6

DFØ Tromsø

KA

Bispemøtet

Opplysningsvesenets fond

Den norske kirkes presteforening

Fagforbundet TeoLOgene

STATSBUDSJETTET 2013

01.90 Den norske kirke

Kap 1590/4590 Kirkelig Administrasjon

VEDLEGG 1

Tildeling av bevilgning (i 1000 kroner) - februar 2013

	Kap 1590				Kap 1590	Kap 1590	Kap 1590	Kap 4590	
	Post 01	Post 01, lønn	Post 01, drift	(Hus- leie m.m)	Post 21	Post 71	Post 75	Post 02	Post 03
Oslo	18 044	10 860	7 184	5 070	736	12 690	18 050	338	736
Borg	11 758	8 163	3 595	1 467	369	12 404	27 164	410	369
Hamar	11 973	8 582	3 391	1 287	819	9 791	16 747	186	819
Tunsberg	13 216	9 129	4 087	720	167	9 039	19 689	1 313	167
Agder og Telemark	12 915	9 154	3 761	1 197	1 585	11 410	20 400	539	1 585
Stavanger	11 749	8 216	3 533	1 724	921	11 933	21 400	119	921
Bjergvin	15 042	10 213	4 829	1 266	233	13 918	27 490	1 082	233
Møre	10 750	7 643	3 107	1 384	121	9 072	13 507	134	121
Nidaros	15 249	10 621	4 628	1 848	1 587	12 289	18 506	513	1 587
Sør-Hålogaland	10 777	7 642	3 135	617	2 073	12 817	10 921	389	2 073
Nord Hålogaland	11 867	7 798	4 069	1 404	1 208	10 505	10 273	363	1 208
Sum	143 340	98 021	45 319	17 984	9 819	125 868	204 147	5 386	9 819

STATSBUDSJETTET 2013**VEDLEGG 2**

01.90 Den norske kirke
Kap 1591/ 4591 Presteskapet
Kap. 1592 (Sør-Hålogaland)

Tildeling av bevilgning (i 1000 kroner) - februar 2013

	Kap. 1591	herunder	Kap. 1591	Kap 4591		Kap 1592
Bispedømme	Post 01	særlige tillegg	Post 21	Post 02	Post 03	Post 01
Oslo	94 170	742	6 404	1 008	6 404	
Borg	89 750			780		
Hamar	79 957			761		
Tunsberg	79 961			1 667		
Agder og Telemark	88 715	330		1 471		
Stavanger	70 611	419		2 475		
Bjergvin	111 597	525		1 152		
Møre	53 766			658		
Nidaros	85 468	540		1 620		
Sør-Hålogaland	60 300	917		458		160
Nord-Hålogaland	64 615	2 125		1 030		
Oslo - kirkelig betjening av døve	12 775					
SUM	891 685		6 404	13 080	6 404	160

Kap 1590

Årsverkoversikt

Bispedømme	Antall årsverk i faste stillinger Kap 1590, post 01	¹⁾	Antall tilskuddsberettigede kateketstillinger Kap 1590, post 71.16	Antall tilskuddsberettigede diakonstillinger Kap 1590, post 71.16
Oslo	19,00		12,0	15,0
Borg	14,20		14,0	15,0
Hamar	14,90		10,0	14,0
Tunsberg	15,60	²⁾	9,0	14,0
Agder og Telemark	15,90		12,0	14,0
Stavanger	14,05		14,2	13,0
Bjergvin	17,80		17,3	15,0
Møre	13,30		9,0	15,0
Nidaros	17,10	³⁾	10,0	13,0
Sør-Hålogaland	13,50		17,0	14,0
Nord-Hålogaland	14,00		13,0	13,0
Sum	169,35		137,5	155,0

¹⁾ Inkluderer årsverk innarbeidet i 2009 og 2010 i forbindelse med trosopplærings- og demokratireformen. Inkluderer årsverk for Kulturrådgivere.

²⁾ Inkluderer IT enhet og kirkegårdskonsulent

³⁾ Inkluderer årsverk som følge av presesfunksjonen

Vedlegg 4A: Mål, resultatmål og indikatorer for bevilgningene til Kirkerådet og bispedømmerådene (kap. 1590)

Hovedmål	Bevilgningene til Den norske kirke er å legge forholdene til rette for at Den norske kirke skal kunne opprettholdes og føres videre som folkekirke. Folkekirken kjennetegnes ved at den er nærværende i alle landets lokalsamfunn, at den samler bred deltakelse og oppslutning, og at den er relevant for kirkens medlemmer gjennom livet.		
	MÅL	Resultatmål	Resultatindikator
Delmål	Kirkens gudstjenesteliv skal fornyes slik at det gir rom for større fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring	Øke gudstjenestedeltakelsen	Gjennomsnittlig deltakelse pr. gudstjeneste.
		Alle menigheter har fått godkjent lokal ordning	Gjennomsnittlig deltakelse pr. gudstjeneste på søn- og helligdager.
Delmål	Trosopplæringsreformen skal videreføres, med sikte på å utvikle et systematisk og sammenhengende trosopplæringstilbud for alle døpte mellom 0 og 18 år.	Øke utbredelsen av trosopplæringsreformen	Andel menigheter som er tilført trosopplæringsmidler i 2013
		Alle menigheter med godkjent plan har 315 timer trosopplæringstilbud.	Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter med godkjent plan.
		80 pst. av de døpte deltar i trosopplæringstilbudet.	Gjennomsnittlig deltakerandel ved et utvalg trosopplæringstilbud i menighetene med godkjent plan.
		Øke antall menigheter som har fått godkjent plan.	Antall godkjente planer.
Delmål	Menighetenes diakonale omsorgstjeneste skal styrkes, slik at den kommer til uttrykk gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.	Øke antallet diakoner	Andel sokn som har diakonal betjening.
		Øke antallet menigheter som har vedtatt diakoniplan	Andel sokn som har vedtatt lokal plan.

Delmål	Kirken skal videreutvikle og styrke sin rolle som kulturformidler ved å satse på bredde, kvalitetet og samspill mellom amatører og profesjonelle aktører.	Øke offentlig finansiering av kultur i kirkene og/ eller i regi av menighet og bispedømmeråd.	Antall kulturprosjekter med offentlig tilskudd
		Øke samarbeidet mellom kirke og kultursektoren.	Antall nye samarbeidstiltak siste år.
		Øke kirkelig kulturkompetanse	Antall tiltak og deltakere på kompetansehevende tiltak i bispedømmet
Delmål	Samisk kirkeliv skal utvikles i pakt med samiske tradisjoner og samisk selvforståelse, som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke.	Styrke ivaretagelsen av samisk språk og kultur i gudstjenester og trosopplæring.	Andel menigheter som har innarbeidet samisk språk i lokal ordning for gudstjenesten.
			Andel menigheter som har innarbeidet samisk språk og kultur i lokal trosopplæringsplan.
B.	Kirkerådet og bispedømmerådene skal stimulere til økt samarbeid mellom menighetene og mellom de ulike forvaltningsnivåene i kirken.		
Delmål	Kirkerådets og bispedømmerådens administrasjon skal utvikles med sikte på å oppnå økt effektivitet og bedre servicenivå.	En funksjonell, kostnadseffektiv og brukerorientert forvaltning.	Balanse i budsjett og regnskap.
			Gjennomførte brukerundersøkelser.
Delmål	Kirkerådet og bispedømmerådene skal stimulere til økt samarbeid mellom soknene og de ulike forvaltningsnivåene	Øke samarbeidet på tvers av sokne- og kommunegrenser	Antall fellesråd som deltar i forsøk eller har etablert samarbeidsområder på tvers av sokne- og kommunegrenser.
			Antall sokn som har forsøk med sammenslåtte sokn eller som er slått sammen til ett sokn.
Delmål	Kirkerådet og bispedømmerådene skal ta i bruk og utnytte nye elektroniske løsninger.	Utvikle velfungerende hjemmesider.	Antall treff på hjemmesidene

Vedlegg 4B: Mål, resultatmål og indikatorer for bevilgningene til prestedtjenesten (kap. 1591)

	MÅL	Resultatmål	Resultatindikator
Hovedmål	Hovedmålet for bevilgningene til prestedtjenesten er at alle menigheter i Den norske kirke skal være betjent av prest.	Menighetene og kirkemedlemmene skal ha god prestedekning.	Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. prestedstilling.
		Prestene skal holde gudstjenester og utføre kirkelige handlinger.	Gjennomsnittlig antall gudstjenester og kirkelige handlinger pr. prest.
		Rekrutteringen til prestedtjeneste skal styrkes.	Antall ledige prestedstillinger i bispedømmet.
			Tilgang på nye prester - avgang fra prestedtjeneste (antall tilsatte prester - antall prester som har fratrudd før fylte 67 år, ekskl. overgang til/fra annen prestedstilling)
Delmål	Bispedømmerådene, biskopene og prostene skal ivareta god ledelse av prestene, sørge for at prestene har gode arbeidsvilkår og at tjenesten er tilpasset lokale forhold og utfordringer.	Nye prester skal få en omfattende og god innføring i prestedtjenesten.	Gjennomsnittlig antall dager med opplæring for nytilsatte prester.
		Prestene skal ta del i etter- og videreutdanning.	Andel prester som har deltatt på etter- og videreutdanningskurs.
		Prestene skal ha regelmessig veiledning.	Andel prester som har fått veiledning.
Delmål	Det skal motiveres og legges til rette for at flere kvinner søker tjeneste som menighetsprester og innehar lederstillinger i kirken.	Andelen kvinnelige prester, proster og biskoper skal økes.	Andel kvinner i faste prestedstillinger.
			Andel kvinner i stillinger som prost og biskop.

Vedlegg 5

Økonomiske og administrative fullmakter – bispedømmerådene

1. Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekt

Bispedømmerådene kan overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter slik det framgår av oversikten nedenfor, jf. Innst. 12 S (2012–2013):

overskride bevilgningen under:	mot tilsvarende merinntekt under:
kap. 1590, post 01	kap. 4590, post 02
kap. 1590, post 21	kap. 4590, post 03
kap. 1591, post 01	kap. 4591, post 02
kap. 1591, post 21	kap. 4591, post 03

Den inntektsfinansierte aktiviteten må ligge innenfor det som er virksomheten sine mål, oppgaver og rammevilkår, og ikke skape bindinger til å opprettholde et høyere aktivitetsnivå enn det som blir dekket av utgiftsbevilgningen dersom merinntekten faller bort. Departementet understreker at dersom inntektskravet under de nevnte inntekstpostene ikke oppfylles, må tilsvarende beløp holdes udisponert i utgiftsrammen. For øvrig vises det til den alminnelige merinntekstfullmakten som gjelder ved refusjoner postert til inntekt for postene 15-18.

2. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gjelder tilgang til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr bevilget over kap. 1590 og 1591, post 01/post 21 med inntil fem prosent av bevilgningen, når dette er ledd i en rutinemessig fornyingsprosess, jf. Bevilgningsreglementets § 3 fjerde ledd og Finansdepartementets rundskriv [R-110/2005](#), pkt 2.2. Salgsinntektene skal føres til kredit på underpost 01-21/ underpost 21-21, slik at det er mulig å kontrollere at grensen på fem prosent ikke blir overskredet.

3. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Fullmakten gjelder tilgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret 2013, som gjelder den ordinære virksomheten i bispedømmerådene, jf. Bevilgningsreglementets § 6 andre ledd og Finansdepartementets rundskriv [R-110/2005](#) pkt 2.3. De utgiftene man har hatt i tilknytning til avtalen må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden, og oppsigelsesklausuler skal om nødvendig innarbeides i avtalen.

4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettårene

Fullmaktene gjelder tilgang til å overskride inntil fem prosent av driftsbevilgningen på kap 1590 og 1591, post 01/21 mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettårene, jf. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 3 og Finansdepartementets rundskriv [R-110/2005](#), pkt 2.6. Overskridelsen må benyttes til investeringsformål som innkjøp av utstyr eller bygningsmessige arbeid. Innsparingen må utgjøre minst en tredel av overskridelsen ved utgangen i første påfølgende og minst to tredeler av overskridingen ved utgangen av andre budsjettår.

5. Fullmakt til å yte erstatning for skade/tap av private eiendeler

Fullmakten gjelder rett til å yte erstatning for inntil 20 000 kroner dekket innenfor virksomheten sitt eget budsjett for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten ved tyveri, innbrudd, naturskade, brann o l. Erstatningen må gis i samsvar med retningslinjene i Personalhandboken.

6. Fullmakt til å innvilge utdanningspermisjon med lønn i inntil ett år

Fullmakten gjelder rett til å avgjøre hvem i virksomheten som skal få innvilget utdanningspermisjon med lønn i inntil ett år innenfor virksomhetens sitt eget budsjett. Permisjonen må gis i samsvar med retningslinjene i Statens Personallhåndbok.